

Nr 577

Av herr Wachtmeister, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning
om anslag till skogsodlingsåtgärder på sämre jord-
bruksmark.

(Lika lydande med motion nr 494 i Första kammaren)

För bidrag till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark begär jordbruksministern 4 600 000 kronor, en medelväg mellan av skogsstyrelsen äskade 4 000 000 kronor och lantbruksstyrelsens förordade 5 000 000 kr. Med bidrag till 50 % av kostnaderna, plantmaterialet inräknat, och med en kulturkostnad av totalt 900 kr./ha skulle alltså dessa statsbidrag kunna räcka till subventionerandet av något mer än 10 200 ha åkerjords överförande till skogsmark.

Om förfarandet att genom uppmuntran i en eller annan form söka påskynda en marks övergång från improduktivt stadium till produktivt är givetvis intet annat än gott att säga. I fråga om skogsmark tillämpas redan en sådan princip därigenom att kostnaderna för skogsodlingsåtgärder äro avdragsgilla vid beskattning. Det synes inkonsekvent att detsamma ej gäller för plantering på åkerjord; där är det grödans *art*, som avgör avdragsgillheten. Om åkern igenlägges till permanent betesvall, äro utgifterna avdragsgilla; skogsodlas den däremot, betraktas detta som investering, och kostnaderna bli som en följd därav icke avdragsgilla, oaktat denna s. k. grundförbättring innebär att markens taxeringsvärde högst avsevärt nedgår. Ett beskattningsavdrag förefaller trots allt vara den lämpligaste stimulansen till en snabbare skogsodling av sämre åkerjord. Emellertid avvisade riksdagen så sent som 1961 en motion med sådan innebörd, och jag avstår därför från att redan nu åter aktualisera denna fråga.

Det nuvarande bidragssystemet har medfört att skogsodlingsåtgärderna i första hand ägnats åkerjorden; blott i den mån tillgången på planter och arbetskraft medgivit har man ägnat sig åt skogsmarken. Skogsvårdslagens föreskrift om »skälig tid» för återväxtens trygghet på denna medger också skogsägaren stor frihet. En viss snedvridning av hela skogsåterväxten kan knappast förnekas. Därtill kommer att det så gott som uteslutande är gran som planterats på de nedlagda åkrarna. Den är ett snabbväxande trädslag, som dessutom har god förmåga att, om man tar det dyraste plantmaterialet, 4-åriga omskolade planter (2/2), hävda sig i konkurrensen med den på sådana marker mycket ofta besvärande gräsväxten. Tyvärr är det också så att granen, som planteras på sämre jordbruksmark, är mera mottaglig för rot-röta än något annat trädslag, varför dessa kulturer oft bli mycket luckiga.

Det förefaller därför onödigt att genom alltför frikostig bidragsgivning påskynda sådan plantering. I varje fall borde bidrag ej utgå till skogsägare, förrän han kunnat visa att all hans *skogsmark* dessförinnan blivit försedd med tillfredsställande återväxt.

Det vore då lämpligare, om den av jordbruksministern föreslagna förhöjningen av bidraget användes till en intensifierad rotröteforskning och för sådant ändamål ställdes till skogshögskolans och statens skogsforskningsinstituts förfogande. Härtill torde bli tillfälle återkomma i samband med den av departementschefen varslade propositionen om dessa anstalters verksamhet. Först sedan man erhållit bättre kännedom om rotröteinfektionens mekanism och om möjligheterna att undvika de svåra rötskadorna vid skogsodling på åkerjord kan det anses befogat att ytterligare öka det för bidrag här till upptagna anslaget.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställes därför,

att riksdagen med avslag på jordbruksministerns förslag om 4 600 000 kr. måtte besluta, att anslaget till skogsstyrelsen för bidrag till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark skall utgå med 4 000 000 kronor.

Stockholm den 26 januari 1962

Hans Wachtmeister